

پیشگفتار

سخن آغازین این شماره از مجله را به دو مطلب مهم اختصاص می‌دهیم:

۱- تحقیقات و مطالعات منابع آب کشور دستخوش تحول قابل توجهی در زمینه‌های ذیل می‌باشد:

- ♦ حل و فصل مناقشات و تنش‌های اجتماعی و سیاسی ناشی از رقابت مصرف‌کنندگان بخش‌های مختلف و نیز رقابت در مناطق مختلف حوضه آبریز
- ♦ رعایت الزامات برنامه‌ریزی در مقیاس حوضه‌های آبریز
- ♦ حفظ اکوسیستم‌های آبی و پیشگیری تهدیدهای فزاینده در این زمینه
- ♦ افزایش راندمان مصرف آب در بخش‌های مختلف
- ♦ تقویت مدیریت سیل و خشکسالی
- ♦ ایجاد سیستم کارآمد ترویج و آموزش بهره‌برداران و به ویژه کشاورزان
- ♦ افزایش سهم مشارکت ذینفعان در مدیریت منابع آب
- ♦ تقویت اقتدار و هماهنگی دستگاه‌های مختلف در اجرای برنامه‌های مرتبط با مدیریت منابع آب از قبیل رعایت الگوی کشت، حفاظت از آبهای زیرزمینی و کنترل کیفی منابع آب
- ♦ ایجاد توازن بین مصارف مختلف در سطح کشور
- ♦ ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی مناسب در بخش‌های مختلف مصرف و تقاضا در حوضه‌های آبریز و به تبع آن تشکیل سامانه‌های حسابداری ملی آب و نظام تخصیص
- ♦ از چالش‌های مهم این طرح، برنامه‌ریزی در سطح حوضه آبریز با توجه به حاکمیت منطقه‌ای آب در سطح استان‌ها می‌باشد. مشارکت اساتید و متخصصین در قالب طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری در زمینه‌های مختلف مدیریت یکپارچه منابع آب، مکانیزم و بستر لازم را در جهت دادن و تداوم طرح‌های جامع آب کشور ایجاد می‌کند. به همین منظور مجله تحقیقات منابع آب آمادگی خود را در جهت اشاعه نتایج این تحقیقات و توسعه گفتمان در ایجاد نگرش مشترک در برنامه‌ریزی و مدیریت منابع آب اعلام می‌دارد.

♦ ضرورت پرداختن به تحقیقات مرتبط به وقایع جدی به خصوص خشکسالی که ارکان اقتصادی و اجتماعی جامعه را در سالهای اخیر تحت تاثیر قرار داده است. در زمستان گذشته خوش‌بینی قابل توجهی برای ادامه یکسال پرآب وجود داشت که عملاً در بهار امسال بسیاری از انتظارات تبدیل به نگرانی برای مقابله با یکسال خشک و کم‌آب در تابستان و پاییز شده است که به نظر می‌رسد انتظارات جامعه آمادگی بیشتری در زمینه پیش‌بینی و آماده‌سازی در این زمینه را می‌طلبد.

♦ مدیریت بحران زیرساخت‌های آب - اهمیت حفاظت از شریان‌های حیاتی آب که وابستگی قابل توجهی در همه بخش‌های توسعه ایجاد نموده است و روز به روز با توجه به توسعه سامانه‌های شهری و صنعتی در کشور آسب‌پذیری‌ها افزایش یافته‌اند که شامل پدافند غیرعامل، شکست سیستم‌های تامین و توزیع آب و خطر آلودگی گسترده منابع آب مازاد بر کمبودهای طبیعی آب می‌شود. توجه همه دست‌اندرکاران را به خود جلب نموده است. از اساتید و متخصصین دعوت می‌گردد با مشارکت بیشتری در زمینه‌های فوق شرکت نموده و نتایج تحقیقات خود را در قالب مقالات به مجله تحقیقات منابع آب ارسال نمایند.

۲- مطلب مهم دیگر بهنگام‌سازی طرح جامع آب کشور می‌باشد که با رویکرد مدیریت یکپارچه (جامع) آب (IWRM) توجه محافل حرفه‌ای و پژوهشی آب را به خود جلب نموده است. این مطالعات در ۶ حوضه اصلی کشور شروع شده‌اند.

طرح جامع آب کشور که تاکنون در دو مرحله در سالهای ۱۳۶۵ و ۱۳۷۵ انجام گردیده و علیرغم کاستی‌های خود، از نظر جامعیت اطلاعاتی و شناخت پتانسیل‌ها و زیرساخت‌های منطقه‌ای، دارای ارزش‌های بسیاری می‌باشد. در بهنگام‌سازی این طرح اهداف زیر دنبال می‌شود:

- ♦ توجه به ارزش و هزینه کامل آب در حوضه‌های مختلف
  - ♦ اجرای طرح‌های توسعه در نقاط مختلف کشور با توجه به محدودیت منابع آب و نگرش‌های ملی
  - ♦ مقابله با تهدیدهای فزاینده در تخریب کیفیت منابع سطحی و زیرزمینی
- مقابله با برداشت‌های بی‌رویه از آبهای زیرزمینی در دشت‌های ممنوعه و ممنوعه بحرانی

محمد کارآموز

سرمدبیر

